

ОБЛАГАНЕ НА ПЕЧАЛБИ И ДОХОДИ ОТ СДЕЛКИ С ФИНАНСОВИ АКТИВИ ПО РЕДА НА ЗКПО И ЗДДФЛ

Христо Досев

Дипломиран експерт-счетоводител,

регистриран одитор

Управляващ съдружник в „Досеви – консултации и одит“ ООД и в „Търтей консулт“ ООД – Габрово

Ключови думи:	Резюме
Финансов актив Вземания Цесия Цесионер Цедент ЗКПО ЗДДФЛ ЗЗД Печалби Доходи	В статията ще разгледаме принципите на данъчното облагане по реда на ЗКПО на печалбите, които предприятията реализират от продажбата на финансови активи. Ще обърнем внимание на особеностите на облагане на доходите на физическите лица по реда на ЗДДФЛ, когато реализират доходи от продажба на финансови активи, и ще акцентираме на различията при определяне на облагаемия доход, който съществено се различава от определянето на данъчния финансов резултат при предприятията. Ще разгледаме частния случай на облагане на доходите на физическите лица и задълженията на платеща на доходи, реализирани под формата на прехвърляне на вземания (цесия), когато вземането има произход доходи на физическо лице, които имат специфично данъчно облагане.

Въведение

Когато говорим за продажба на финансови активи, бихме могли да очакваме сделки, при които предметът на покупко-продажба да приема различни измерения. Имайки предвид, че съгласно СС 32 – *Финансови инструменти* под финансов актив се разбира както договорно право за получаване на парични суми или друг финансов актив от друго предприятие, или договорно право за размяна на финансов инструмент с друго предприятие при потенциално благоприятни условия, така и инструмент на собствения капитал на друго предприятие, то не бихме могли да изброим обичайните активи, които предприятията биха търгували. От своя страна многообразието на доходите от продажба на финансови активи, които биха реализирали физическите лица, би могло да се разпростира в значително по-тесни граници. В настоящата статия ще се спрем основно на два вида сделки, свързани с финансови активи, а именно тези от продажбата на дружествени дялове и тези от прехвърляне на вземания по реда на чл. 99 от Закона за задълженията и договорите (ЗЗД). Спирайки се само на тези два представителя на финансовите инструменти, които считаме за по-представителни и

обичайни за сделки както за предприятията, така и за физическите лица, ще се опитаме да постигнем две цели:

☞ *Първата цел* е да изясним различното данъчно облагане по реда на приложимите материални данъчни закони – ЗКПО и съответно ЗДДФЛ, което е приложимо при облагането на печалбите на предприятията и облагането на доходите на физическите лица, когато същите се явяват продавачи в сделки по прехвърляне правото на собственост на дружествени дялове в местни юридически лица.

☞ *Втората цел* е да изложим трудностите при определянето на данъчните задължения на предприятията – платци на доходи на физически лица, когато съответното вземане на физическото лице е било прехвърлено на друго предприятие под формата на цесия.

Търсеното от данъчно задължените лица еднакво данъчно облагане е трудно постижимо, като именно сделките с дружествени дялове в зависимост от това кога са извършени ще ни докажат, че съществува огромна разлика за това как в конкретна фактическа обстановка, при равни други условия, физическото лице би дължало по-висок данък, определен по реда на ЗДДФЛ, отколкото дължимия от предприятието корпоративен данък, определен съгласно изискванията на ЗКПО.

Изложение

I. Сделки с финансови активи

Всеизвестен е фактът, че предприятията формират своя счетоводен и респективно данъчен финансов резултат на база принципа на начисляването. Това означава, че базата за определяне на дължимия по реда на ЗКПО корпоративен данък изисква в нея да се включат всички стопански операции и търговско-правни сделки, възникнали текущо през съответния отчетен период, без оглед на това кога предприятието ще получи или заплати дължимото по тях. В пълна противоположност ЗДДФЛ има за цел да облага доходите на физическите лица в момента на тяхното получаване, тъй като основният подход там е базиран на момента на получаване на дохода, тоест финансовата година, в която физическото лице получава своя паричен или непаричен доход¹. Единственото изключение, при което облагането на доходите на физическите лица е свързано с момента на прехвърляне собствеността, е това, регламентирано в чл. 11, ал. 2 от ЗДДФЛ, отнасящо се до сделки за продажба, замяна или друго възмездно прехвърляне на права или имущество по чл. 33, ал. 3 от ЗДДФЛ. Именно в тази категория попадат сделките с финансови активи, които смятаме да разгледаме в настоящия материал, тъй като съгласно цитираната данъчна норма облагаемият доход на физическите лица от продажбата или замяната на акции,

¹ Съгласно чл. 11, ал. 1 от ЗДДФЛ, ако не е предвидено друго в този закон, доходът се смята за придобит на датата на:

1. плащането – при плащане в брой;

2. заверяването на сметката на получателя на дохода или получаването на чека – при безналично плащане;

3. получаването на престацията – за непаричен доход.

дялове, компенсаторни инструменти, инвестиционни бонове и други финансови активи, както и от търговия с чуждестранна валута, се определя на принципа на начисляването. Тоест от сумата от реализираните през годината печалби, определени за всяка конкретна сделка, намалена със сумата от реализираните през годината загуби, определени за всяка конкретна сделка.

На пръв поглед с уеднаквяване на подхода за облагане на доходите на физическите лица с този на облагане на печалбите на предприятията, изграден на базата на начисляването, се очаква поне в този случай да има известна равнопоставеност при определяне на дължимите данъци. На практика очакванията за еднакво данъчно третиране не се оправдават поради простата причина, че принципът на начисляването, който е възприет по-скоро като изключение в чл. 11, ал. 2 от ЗДДФЛ, е валиден само и единствено за отделната календарна година, без възможността ефектът от сделките да рефлектира в следващата година, за разлика от предприятията, при които ЗКПО дава възможност данъчната загуба да се пренася последователно през следващите пет години. Казано накратко, докато доходите на физическите лице от продажбата на финансови активи се определят за всяка календарна година, то предприятията имат възможност по реда на глава единадесета от ЗКПО да пренасят реализираната данъчна загуба през следващите пет години, с което се постига едно значително по-справедливо данъчно облагане.

За да представим нагледно несъвършенството на принципа на начисляването, възприет в чл. 11, ал. 2 от ЗДДФЛ, ще разгледаме една и съща хипотеза, като в единия случай ще приемем, че продажбата на финансови активи се реализира от предприятие, а във втория случай от местно физическо лице.

Фактическа обстановка – облагане по ЗКПО:

„Бряст” ЕООД притежава 500 дружествени дяла от по 10 лева всеки в „Морски звуци” ООД. Дружествените дялове са придобити по номинал още при учредяване на „Морски звуци” ООД, за което съдружникът „Бряст” ЕООД е внесъл 5 000 лева, срещу които съгласно дружествения договор получава 500 на брой дружествени дяла. В края на 2018 година отчитащото се предприятие „Бряст” ЕООД решава да се освободи от част от тези притежавани от него финансови активи, като решава да продаде 200 дружествени дяла за сумата от 1 000 лева. Паричните средства от продажбата постъпват по разплащателната сметка на продавача през месец януари на следващата 2019 година. През месец май 2019 година „Бряст” ЕООД решава да се освободи от останалите 300 дружествени дяла в „Морски звуци” ООД, като за прехвърляне правото им на собственост дружеството се споразумява на продажна цена в размер на 4 000 лева. Паричните средства са платени от купувача на продавача на датата на нотариално заверения договор, с който се прехвърля правото на собственост на дружествените дялове.

Решение на казуса – облагане по ЗКПО:

В съответствие с принципа на начисляването за финансовата 2018 година „Бряст“ ЕООД следва да отчете нетни приходи от продажба на финансовите активи в размер на 1 000 лева. Фактът, че входящият паричен поток в резултат от покупко-продажбата възниква едва през следващата 2019 година, не оказва влияние на определянето на счетоводния, а от там и на данъчния финансов резултат на предприятието за финансовата 2018 година. Имайки предвид, че цената на придобиване на дружествените дялове, обект на продажбата, е в размер на 2 000 лева (200 броя дружествени дяла по 10 лева цена на придобиване = 2 000 лева), то тогава за финансовата 2018 година предприятието „Бряст“ ЕООД ще реализира счетоводна загуба в размер на 1 000 лева (1 000 лева продажна цена – 2 000 лева отчетна стойност/себестойност на продадените финансови активи = 1 000 лева загуба), която при равни други условия ще се признае и за данъчни цели. След като за финансовата 2018 година дружеството реализира данъчна загуба в размер на 1 000 лева, задължение за предприятието е да декларира тази загуба в своята годишна данъчна декларация по чл. 92, ал. 1 от ЗКПО, като съответно за предприятието не възникват задължения за плащане на корпоративен данък за финансовата 2018 година.

През следващата 2019 година дружеството следва да начисли в своите хронологични счетоводни регистри нетни приходи от продажбата на останалите 300 броя дружествени дялове в размер на 4 000 лева. В същото време отчетната стойност на продадените дружествени дялове се определя в размер на 3 000 лева (300 броя дружествени дяла по 10 лева цена на придобиване = 3 000 лева). На база на осъществената през 2019 година търговско-правна сделка от продажбата на финансови активи, „Бряст“ ЕООД ще реализира счетоводна печалба в размер на 1 000 лева (4 000 лева продажна цена – 3 000 лева отчетна стойност/себестойност на продадените финансови активи = 1 000 лева печалба), която при равни други условия ще се признае и за данъчни цели. При попълване на своята годишна данъчна декларация по чл. 92, ал. 1 от ЗКПО за финансовата 2019 година дружеството ще декларира данъчна печалба от текущата година в размер на 1 000 лева. На основание чл. 70, ал. 1 и ал. 2 от ЗКПО „Бряст“ ЕООД ще има право при определяне на данъчния си финансов резултат за 2019 година да пренесе и съответно да приспадне формираната през предходната 2018 година данъчна загуба в размер на 1 000 лева. По този начин за 2019 година дружеството ще отчете нулев данъчен резултат, тъй като от данъчната печалба в размер на 1 000 лева ще приспадне реализираната през миналата година данъчна загуба в същия размер от 1 000 лева. Ето как на практика за предприятието „Бряст“ ЕООД няма да възникнат задължения за плащане на корпоративен данък по смисъла на ЗКПО.

В следващите редове ще разгледаме същата фактическа обстановка, като единствено продавачът на дружествените дялове ще бъде местно физическо лице, което се облага за своите доходи по реда на ЗДДФЛ.

Фактическа обстановка – облагане по ЗДДФЛ:

Иван Иванов е местно физическо лице, което притежава 500 дружествени дяла от по 10 лева всеки в „Морски звуци” ООД. Дружествените дялове са придобити по номинал още при учредяване на „Морски звуци” ООД, за което съдружникът Иван Иванов е внесъл 5 000 лева, срещу които съгласно дружествения договор получава 500 на брой дружествени дяла. В края на 2018 година Иван Иванов решава да се освободи от част от тези притежавани от него финансови активи, като решава да продаде 200 дружествени дяла за сумата от 1 000 лева. Паричните средства от продажбата постъпват по разплащателната сметка на продавача през месец януари на следващата 2019 година. През месец май 2019 година Иван Иванов решава да се освободи от останалите 300 дружествени дяла в „Морски звуци” ООД, като за прехвърляне правото им на собственост физическото лице се споразумява на продажна цена в размер на 4 000 лева. Паричните средства са платени от купувача на продавача на датата на нотариално заверения договор, с който се прехвърля правото на собственост на дружествените дялове.

Решение на казуса – облагане по ЗДДФЛ:

Облагането на физическите лица по реда на ЗДДФЛ се извършва в годината, през която доходът се смята за придобит, като единствено при прехвърляне на права или имущество по чл. 33, ал. 3 от ЗДДФЛ (акции, дялове, компенсаторни инструменти, инвестиционни бонове и други финансови активи, както и от търговия с чуждестранна валута) доходът се смята за придобит от физическото лице към датата на прехвърлянето (чл. 11, ал. 2 от ЗДДФЛ). Ето защо, независимо от факта, че паричното плащане от 1 000 лева е получено от Иван Иванов през 2019 година, след като прехвърлянето правото на собственост върху 200 на брой дружествени дяла става през календарната 2018 година, то доходът за физическото лице ще се смята за придобит именно през финансовата 2018 година. По силата на чл. 33, ал. 3 и ал. 4 от ЗДДФЛ облагаемият доход от прехвърляне на дружествените дялове ще се определи като разлика между продажната цена и цената на придобиване на финансовия актив. Цената на придобиване на дружествените дялове, обект на продажбата, е в размер на 2 000 лева (200 броя дружествени дяла по 10 лева цена на придобиване = 2 000 лева), ето защо за финансовата 2018 година Иван Иванов ще реализира загуба в размер на 1 000 лева (1 000 лева продажна цена – 2 000 лева отчетна стойност/себестойност на продадените финансови активи = 1 000 лева загуба). По този начин за физическото лице, при равни други условия, не възникват задължения за данъци по реда на ЗДДФЛ. Обръщаме внимание на факта, че независимо от липсата на облагаем доход и дължим годишен данък по реда на ЗДДФЛ, физическото лице ще има задължението да декларира продажбата на дружествените дялове в своята годишна данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ. Подаването на годишна данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ не е обвързана с реализирането на положителен облагаем доход. Тоест, за да е задължено едно физическо лице да подаде годишна данъчна декларация по чл. 50

от ЗДДФЛ, не е необходимо лицето да е реализирало печалба от съответните облагаеми доходи. Достатъчно е само да е получило през годината доходи, които да подлежат на облагане с данък върху общата годишна данъчна основа, без значение че при определянето на облагаемия доход може да се окаже, че данък няма да се дължи, тъй като облагаемата с данък величина би била нула².

През следващата 2019 година Иван Иванов получава отново доходи от продажбата на финансови активи. Останалите 300 броя дружествени дялове са продадени за сумата от 4 000 лева, като паричното плащане е получено през същата 2019 година. Доходът се смята за придобит през 2019 година, защото правото на собственост върху дружествените дялове е прехвърлено именно през 2019 година, докато моментът на получаване на дохода не оказва никакво влияние. След като отчетната стойност на продадените дружествени дялове се определя в размер на 3 000 лева (300 броя дружествени дяла по 10 лева цена на придобиване = 3 000 лева), то при продажна цена от 4 000 лева Иван Иванов ще формира положителен облагаем доход в размер на 1 000 лева (4 000 лева продажна цена – 3 000 лева отчетна стойност/себестойност на продадените финансови активи = 1 000 лева печалба), за който при равни други условия ще се дължи годишен данък по реда на ЗДДФЛ в размер на 100 лева (1 000 лева облагаем доход x 10% данъчна ставка = 100 лева годишен данък). При попълване на своята годишна данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ за 2019 година Иван Иванов ще декларира както получената продажна цена от 4 000 лева, така и облагаемия доход от 1 000 лева и дължимия данък от 100 лева.

Изводи при облагане на сделките с финансови активи

Анализирайки двата примера за облагане доходите от продажба на финансови активи по реда на ЗКПО и съответно по реда на ЗДДФЛ, ще видим, че при едни и същи търговско-правни сделки юридическото лице няма да дължи корпоративен данък по реда на ЗКПО, докато физическото лице ще трябва да внесе 100 лева данък по реда на ЗДДФЛ. Безспорно е, че има неравнопоставеност между облагането на печалбите/доходите на ЮЛ и ФЛ, което означава, че двата данъчни закона не водят до еднакво данъчно третиране, независимо от факта, че и двата закона следват принципа на „начисляването“, като приемат дохода от продажбата за финансови активи за придобит в годината, през която правото на собственост е прехвърлено. Основната разлика, която прави ЗДДФЛ по-рестриктивен и несправедлив спрямо ЗКПО, е възможността предприятията по ЗКПО да пренасят в следващите 5 данъчни периода реализираните от тях данъчни загуби, докато ЗДДФЛ допуска приспадането на загуби само и единствено в тази финансова година, през която физическото лице е реализирало печалби от продажбата на финансови активи. Когато обаче продажбите на финансови активи са станали в две последователни години, физическото лице няма възможност да пренесе „загубата“ от първата година при определяне облагаемия си доход през втората година. Така например,

² Облагаемият доход по смисъла на ЗДДФЛ не може да бъде отрицателна величина, а само положителна величина или нула.

ако Иван Иванов бе сключил двете сделки по прехвърляне правото на собственост върху 200 и съответно върху 300 дружествени дяла в една и съща календарна година (през 2018 или през 2019 година), то тогава печалбата му от втората продажба в размер на 1 000 лева щеше да се компенсира от загубата от първата продажба в размер на 1 000 лева и в края на краищата физическото лице не би дължало годишен данък по реда на ЗДДФЛ, тъй като облагаемият доход от продажба или замяна на финансови активи по ЗДДФЛ представлява сумата от реализираните през годината печалби, определени за всяка конкретна сделка, намалена със сумата от реализираните през годината загуби, определени за всяка конкретна сделка. Липсата на възможност за физическото лице да приспада загубите от всяка конкретна сделка, реализирани през една година, от печалбите от всяка конкретна сделка, реализирани през следващите години, прави така, че ЗДДФЛ е по-фискално насочен и поставя в неравноправно положение физическите лица спрямо юридическите лица, които облагат печалбите си от подобен род сделки съгласно правилата на ЗКПО.

II. Прехвърляне на вземания с договори за цесия

Цесията, като търговско-правна сделка по реда на чл. 99 от ЗЗД, представлява възможност на кредитора да прехвърли своето вземане, при положение че законът, договорът или естеството на вземането допускат това правно действие. Прехвърленото вземане преминава върху новия кредитор с привилегиите, обезпеченията и другите му принадлежности, включително с изтеклите лихви, ако не е уговорено противното. Предишният кредитор е длъжен да съобщи на длъжника прехвърлянето и да предаде на новия кредитор намиращите се у него документи, които установяват вземането, както и да му потвърди писмено станалото прехвърляне. Прехвърлянето има действие спрямо третите лица и спрямо длъжника от деня, когато то бъде съобщено на последния от предишния кредитор. По своята същност прехвърлянето на правото на вземане посредством договор за цесия също представлява сделка с финансов актив по смисъла на счетоводното законодателство. Ето защо данъчното облагане на доходите и печалбите, реализирани при прехвърляне на правото за вземане, се уреждат по начина, който разгледахме в първата част на изложението, свързана с прехвърляне на дружествените дялове.

Въпросите, които искаме да повдигнем в настоящия материал, по-скоро са свързани с данъчните задължения по реда на ЗДДФЛ, които възникват при продажба на вземане от страна на физическо лице. В подобна хипотеза участниците в сделката:

- ☞ **цесионера**, тоест предприятието, което купува вземането;
- ☞ **цедента** – физическото лице, което чрез договор за цесия прехвърля възмездно своето вземане; и
- ☞ **цедираният длъжник**, който има задължението да изплати дохода на физическото лице (цедента) по сметка на цесионера – приобретателя на вземането,

следва много добре да знаят какво купуват и съответно продават, какви данъчни задължения възникват за тях самите и за останалите участници в търговското взаимоотношение и как те следва да бъдат уредени съгласно разпоредбите на ЗДДФЛ.

Нашето изследване ще бъде насочено единствено при прехвърляне на вземане, възникнало по повод на доход на физическо лице, което следва да бъде изплатено от предприятие, като с договора за цесия това вземане на физическото лице се прехвърля на друго предприятие. В случая приложимият данъчен закон е единствено ЗДДФЛ, доколкото става дума за доход на физическо лице. Поначало в подобни ситуации за цедента – физическото лице, не би следвало да възникне задължение за данък по реда на ЗДДФЛ, тъй като цената, по която вземането се прехвърля на второто предприятие – цесионера, обикновено е по-ниска от сумата на самото вземане, възникнала в резултат на дължимия доход на физическото лице. Въпреки това за цедента в определени хипотези биха могли да възникнат други данъчни задължения по реда на ЗДДФЛ, тъй като в случая ще се активира нормата на чл. 11, ал. 3 от ЗДДФЛ, според която доходът на физическото лице (цедента), което прехвърля с договор за цесия своето вземане от първото предприятие (цедирания длъжник) в полза на второто предприятие (цесионера – приобретателя на вземането), **се смята за придобит от физическото лице и когато по негово нареждане или по споразумение между него и платеща плащането или престацията са получени от трето лице.**

Нека разгледаме следния хипотетичен пример. Физическо лице има да взема **3 брутни месечни заплати** от своя работодател по втори трудов договор - „Алфа” ООД на стойност 6 000 лева. За улеснение на примера ще приемем, че физическото лице е осигурено при своя първи работодател на максималния месечен осигурителен доход. Тъй като съществува вероятност „Алфа” ООД да бъде обявено в несъстоятелност, в резултат на което физическото лице може да не успее да получи своя доход от трудово правоотношение, то решава да го прехвърли с договор за цесия на друго юридическо лице – „Омега” ООД. За да има стимул цесионерът (купувачът на вземането) в лицето на „Омега” ООД да придобие правото да получи дължимото, то следва цената на цесията да бъде по-ниска от стойността на дължимото вземане. В случая физическото лице и „Омега” ООД се разбират, че стойността на цесията, тоест прехвърлянето на вземането, ще бъде в размер на 3 500 лева. Какви изводи следва да направят първоначално и трите страни по сделката:

- ✓ Започваме от цесионера, тоест от купувача на вземането в лицето на „Омега” ООД. Заплащайки цената от 3 500 лева то много добре следва да знае, че събирайки на 100% вземането няма как да спечели 2 500 лева (6 000 лв. – 3 500 лв. = 2 500 лв.), тъй като сумата на вземането, което е закупил не е 6 000 лева, а представлява доход на физическо лице, представляващо брутна работна заплата от 6 000 лева.
- ✓ Цедираният длъжник в лицето на „Алфа” ООД също следва много добре да си изясни каква сума дължи и на кого следва да бъде изплатена. Фактът, че вместо на физическото лице, длъжникът

следва да изплати сумата на цесионера, който е юридическо лице (купувача на вземането), по никакъв начин не променя естеството на дохода, който е дължим. Тъй като задължението за плащане на дълга от 6 000 лева е възникнало в резултат на положен труд по трудово правоотношение от страна на физическо лице, то при изплащане на задължението длъжникът следва да изплати такава сума, от която преди това е удържал съответния данък. В случая, след като физическото лице е било осигурено на друго място върху максималния месечен осигурителен доход, то тогава за „Алфа“ ООД възниква задължение по реда на чл. 42 от ЗДДФЛ да удържи авансов данък в размер на 600 лева (6 000 лв. x 10% данъчна ставка = 600 лв.). Това означава, че задължението, което длъжникът – „Алфа“ ООД, следва да изплати на цесионера – „Омега“ ООД, по договора за цесия е само 5 400 лева (6 000 лева брутна работна заплата – 600 лева авансов данък по чл. 42 от ЗДДФЛ = 5 400 лева). В случай че по погрешка вместо 5 400 лева предприятието длъжник преведе на цесионера сумата от 6 000 лева, съществува голяма вероятност този пропуск да остане за сметка на длъжника. В подкрепа на това опасение ще изтъкнем Решение на Пловдивски апелативен съд № 217/14.05.2012 година, с което се отхвърля искането за неоснователно обогатяване на цесионера поради факта, че цедираният длъжник не е съобразил, че от дължимата сума, представляваща доход на физическото лице, което в следствие с договор за цесия е прехвърлено на цесионера, е трябвало да удържи окончателен данък по реда на ЗДДФЛ. По този начин длъжникът вместо нето сумата от данъци е превел на цесионера брутната сума, а с решението си апелативния съд не уважава молбата на длъжника за възстановяване на недължимо преведената на цесионера сума, включваща и дължимия по реда на ЗДДФЛ данък³.

- ✓ Цедентът – физическо лице, следва да съобрази, че с направения превод от страна на цедирания длъжник в полза на цесионера, по силата на чл. 11, ал. 3 от ЗДДФЛ, се счита, че то е получило своя доход от трудово правоотношение. Това означава, че ако съответното физическо лице има на друго основание задължение да подава годишна данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ за съответната година, то трябва да включи и сумата от 6 000 лева, представляваща доход от трудови правоотношения, като приспадне от нея удържания от работодателя (цедирания длъжник) авансов данък по чл. 42 от ЗДДФЛ.

И за тримата участници в сделките е от особено значение всеки един от тях да бъде информиран както за сключената сделка за цесия, вкл. и настъпилите изменения, ако има такива, така и за всички парични потоци, които цедираният длъжник прави в полза на цесионера. Липсата на добра комуникация между тримата участници в търговско-правните сделки може да води след себе си нарушения на данъчния закон – ЗДДФЛ, които в крайна сметка се понасят от

³ При последващо обжалване на решението на Апелативния съд пред ВКС исквата молба на длъжника не е уважена, с което се оставя в сила решение № 217/15.05.2012 година на Пловдивски апелативен съд.

съответното данъчно задължено лице. За целта ще разгледаме следния пример:

Пример: Петър Петров е местно физическо лице, което отдава под наем собствено помещение на местното юридическо лице „Алфа” ООД с месечна наемна вноска от 300 лева. Тъй като „Алфа” ООД има известни финансови затруднения, то не е плащало дължимия на Петър Петров наем за последните 10 календарни месеца. Поради тази причина физическото лице Петър Петров едностранно прекратява договора за наем, а вземането си по повод 10 наемни вноски го прехвърля на друго местно юридическо лице – „Омега” ООД, чрез договор за цесия. Продажната цена на вземането е уговорена между цедента (Петър Петров) и цесионера – приобретателя на вземането („Омега” ООД), в размер на 1 800 лева. Цедираният длъжник в лицето на „Алфа” ООД е уведомен за сключената сделка по прехвърляне на вземането по реда на чл. 99 от ЗЗД, в резултат на което всички дължими плащания по договора за наем то следва да извърши не по разплащателната сметка на Петър Петров (цедента), а по посочената от „Омега” ООД (цесионера) разплащателна сметка.

В тази фактическа обстановка трите участника в търговско-правната сделка: цедента Петър Петров, цесионера „Омега” ООД и цедирания длъжник „Алфа” ООД, следва да се съобразят със следните обстоятелства:

1. Фактът, че вземането на физическото лице по договора за наем е прехвърлено на друго предприятие, по никакъв начин не променя естеството на дохода и съответно неговото облагане с данък по реда на ЗДДФЛ. Това означава, че платецът на дохода – „Алфа” ООД, когато плаща своето задължение на приобретателя на вземането (цесионера) – „Омега” ООД, то следва да продължава да третира това задължение като доход от наем на физическото лице. Ето защо, преди да изплати brutната сума на дължимия наем за 10 месеца в размер на 3 000 лева (10 месеца x 300 лева наем = 3 000 лева), то има задължението на основание чл. 44, ал. 4 от ЗДДФЛ да удържи авансово данък, чийто размер се определя, като облагаемият доход по чл. 31 от ЗДДФЛ се умножи по данъчна ставка в размер на 10 на сто. Спазвайки разпоредбата на чл. 31 от материалния данъчен закон, облагаемият доход от наем или от друго възмездно предоставяне за ползване на движимо или недвижимо имущество се определя, като придобитият доход се намалява с 10 на сто разходи. В случая облагаемият доход върху brutната сума на дължимия доход от наем в размер на 3 000 лева ще се изчисли в размер на 2 700 лева ($3\,000\text{ лв.} - 3\,000\text{ лв.} \times 10\% = 3\,000\text{ лв.} - 300\text{ лв.} = 2\,700\text{ лв.}$), от което авансовият данък по чл. 44, ал. 4 от ЗДДФЛ ще се изчисли в размер на 270 лева ($2\,700\text{ лв.} \times 10\% \text{ данъчна ставка} = 270\text{ лв.}$ данък по чл. 44, ал. 4). Тоест при изплащане на задължението си от 3 000 лева цедираният длъжник в лицето на „Алфа” ООД следва да удържи 270 лева данък и да изплати на цесионера в лицето на „Омега” ООД нето сумата в размер на 2 730 лева ($3\,000\text{ лева brutна сума на задължението} - 270\text{ лева данък по чл. 44, ал. 4} = 2\,730\text{ лева}$).

2. Цесионерът (купувачът на вземането) трябва да знае, че придобива право да събере сума от 2 730 лева, а не сума от 3 000 лева, тъй като придобитото вземане е възникнало в резултат доход от наем в полза на физическо лице, което подлежи на облагане с авансов данък от страна на платеща на дохода (цедирания длъжник) по реда на чл. 44 от ЗДДФЛ. По този начин цесионерът следва да очаква да реализира печалба в максимален размер от 930 лева (2 730 лева подлежаща на плащане сума – 1 800 лева цена на придобиване на вземането по договор за цесия = 930 лева), а да не очаква че ще реализира печалба в размер на 1 200 лева, определена като разлика между brutната сума на задължението за плащане (3 000 лева) и цената на придобиване на вземането по договора за цесия (1 800 лева).

3. Цедентът – Петър Петров, в крайна сметка ще реализира два вида доходи, които подлежат на деклариране в годишна данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ. Единият вид доход е от продажбата на финансовия актив – вземането. В случая няма да е налице облагаем доход по реда на чл. 33, ал. 3 и ал. 4 от ЗДДФЛ и съответно няма да се дължи данък по реда на материалния данъчен закон, тъй като продажната цена на вземането в размер на 1 800 лева е по-ниска от цената на придобиване на вземането, чийто номинал е в размер на 3 000 лева. След като съгласно чл. 11, ал. 2 от ЗДДФЛ при продажбата на финансови активи (права или имущество по чл. 33, ал. 3 от ЗДДФЛ) доходът се смята за придобит към датата на прехвърлянето, то в годината на сключване на договора за цесия физическото лице Петър Петров придобива доход от продажба на финансови активи по чл. 33, ал. 3 от ЗДДФЛ. Независимо от факта, че в случая продажбата на вземането е на загуба, физическото лице има задължение да подаде годишна данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ, тъй като то е получило доход (1 800 лева), който подлежи на облагане с данък върху общата годишна данъчна основа (чл. 50, ал. 1, т. 1 от ЗДДФЛ).

4. Вторият доход, който реализира физическото лице Петър Петров, е този от наем. Независимо че доходът от наем ще бъде платен на цесионера – приобретателя на вземането, то това обстоятелство по никакъв начин не променя естеството (вида) на дохода и неговото данъчно третиране по реда на ЗДДФЛ. По силата на чл. 11, ал. 3 от ЗДДФЛ доходът се смята за придобит от физическото лице и когато по негово нареждане или по споразумение между него и платеща плащането или престацията са получени от трето лице, като за определяне датата на придобиване се прилагат разпоредбите на чл. 11, ал. 1 и ал. 2. Следователно на датата на плащането или заверяването на сметката на цесионера от цедираният длъжник за данъчни цели ще се счита, че физическото лице придобива съответния доход, предмет на договора за цесия. Този извод се налага и от трайната и последователна практика на НАП⁴. По отношение на придобития доход се прилагат **предвидените в ЗДДФЛ правила за годишно облагане и деклариране на доходите от наем.**

⁴ Виж писмо на изп. директор на НАП, изх. № 24-34-217 от 09.11.2009 г.; както и Разяснение с изх. № 94-00-108 от 25.05.2011 г. на НАП относно: Данъчно облагане на доход от наем при сключен договор за цесия.

5. Основният проблем пред цедента – физическото лице Петър Петров, е да установи кога за него възниква основание да се счита, че е получил дохода си от наем. Тоест, след като този доход се счита за получен, когато е заверена сметката на цесионера (приобретателя на вземането), то при осъществяване на плащането от страна на цедирания длъжник („Алфа” ООД) в полза на цесионера („Омега”) за физическото лице цедент ще настъпят условията да се счита, че е получило доход от наем по реда на ЗДДФЛ с всички последици за неговото деклариране в годишна данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ. Именно липсата на последваща комуникация между цедента и цедирания длъжник или между цедента и цесионера поставя цедента в положение, при което той не би могъл да знае, че за него съществува задължение по реда на ЗДДФЛ.

6. След като по отношение на изплатената от длъжника в полза на цесионера сума с произход доход от наем на физическо лице правилата за облагане и деклариране по реда на ЗДДФЛ следва да се прилагат, за цедирания длъжник възниква:

- ❖ задължението да удържи и да внесе авансовия данък по чл. 44 в сроковете по чл. 65, ал. 12 от ЗДДФЛ – тоест до края на месеца, следващ тримесечието на придобиване на дохода от физическото лице (в случая от датата на заверяване на сметката на цесионера – приобретател на вземането);
- ❖ задължението да декларира brutната сума на дохода от наем и удържания данък по чл. 44, ал. 4 от ЗДДФЛ в справката по чл. 73 от ЗДДФЛ. Последната се подава от предприятията и самоосигуряващите се лица по смисъла на КСО – платци на доходи:
 - по чл. 10, ал. 1, т. 3, 4 и 6, подлежащи на облагане с данък върху общата годишна данъчна основа;
 - по глава шеста, подлежащи на облагане с окончателен данък, с изключение на подлежащите на деклариране по реда на чл. 142, ал. 5 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс;
 - от прехвърляне на права или имущество, с изключение на тези по чл. 13, ал. 1, т. 3;
 - по чл. 13, ал. 1, т. 3, 7, 9, 20, 21 и 24, в случаите, когато годишният размер на съответния доход, изплатен на физическо лице, превишава 5 000 лв.

Справката се предоставя в срок до 28 февруари на следващата година на териториалната дирекция на Националната агенция за приходите по мястото на регистрация на платеща на дохода.

За разгледания по-горе случай, с оглед спазването на ЗДДФЛ както от страна на цедирания длъжник, така и от страна на цедента, следва много добре да се прецизира **размерът на направеното плащане** в полза на цесионера, както и **моментът на съответния превод**. Всъщност ако сумата се изплаща на два или повече пъти, за всяко едно от тези плащания цедираният длъжник следва да се съобразява с постановките на ЗДДФЛ, приложими по отношение изплащането на

доход от наем в полза на физическо лице. Така например, ако през съответната календарна година длъжникът изплати само частта от своето задължение, съответстваща на дължимите наеми за 3 месеца, то тогава спазването на ЗДДФЛ ще изисква:

А) определяне на brutната сума, подлежаща на плащане в размер на 3 месеца x 300 лева = 900 лева;

Б) определяне на облагаемия доход по чл. 31, ал. 1 от ЗДДФЛ като 900 лева – 10% x 900 лева = 900 лева – 90 лева = 810 лева;

В) определяне на дължимия данък по чл. 44, ал. 4 от ЗДДФЛ в размер на 810 лева x 10% = 81 лева;

Г) изплащане на цесионера нето сумата от 819 лева (900 лева брутно задължение – 81 лева данък по чл. 44, ал. 4 от ЗДДФЛ = 819 лева нето сума за плащане), както и удържане и внасяне по сметка на компетентната ТД на НАП удържания авансов данък в размер на 81 лева в срок до края на месеца, следващ тримесечието на придобиване на дохода;

Д) деклариране на обстоятелството, че през съответната година е изплатен доход от наем в размер на 900 лева и удържан авансов данък в размер на 81 лева в справка по чл. 73 от ЗДДФЛ – по партида на съответното физическо лице, която се подава по електронен път във формат и по ред, одобрени със заповед на изпълнителния директор на НАП в срок до 28 февруари на следващата година;

Е) да уведоми цедента – физическото лице, че след като е платило част от сумата по договора за цесия на цесионера, за физическото лице се счита, че е получило доход от наем по смисъла на ЗДДФЛ и за него възниква задължението да декларира този доход в своята годишна данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ за съответната календарна година.

Разширявайки конкретната фактическа обстановка от примера по-горе, нека допуснем, че цедираният длъжник – „Алфа” ООД, изплаща цялата дължима сума на цесионера „Омега” ООД през последното тримесечие на годината. Това допускане ще преобърне задълженията на цедирания длъжник („Алфа” ООД) и на цедента (Петър Петров) по силата на ЗДДФЛ, които разгледахме по-горе, както и обстоятелството, че цесионерът („Омега” ООД) ще реализира една по-голяма печалба от покупката на вземането посредством договор за цесия, за която е заплатил цена от 1 800 лева.

На основание чл. 65, ал. 13 от ЗДДФЛ не се удържа и внася авансов данък по чл. 44, ал. 4 (за доходи от наем или друго възмездно предоставяне за ползване на права или имущество) за доходи, придобити през четвъртото тримесечие на данъчната година, освен когато лицето, придобиващо дохода, писмено декларира пред предприятието или самоосигуряващото се лице – платец на дохода, че желае удържане на данък. След като цедентът Петър Петров е прехвърлил възмездно своето вземане от „Алфа” ООД на цесионера в лицето на „Омега” ООД, то не е декларирано пред цедирания длъжник, че желае доходът му от наем, изплатен през последното тримесечие за годината, да му бъде обложен с

авансов данък по реда на чл. 44, ал. 4 от ЗДДФЛ. Това означава, че по силата на чл. 67, ал. 1 от ЗДДФЛ физическото лице, придобило дохода, следва само да внесе дължимия данък в срок до края на месеца, следващ тримесечието на придобиване на дохода. След като по силата на чл. 11, ал. 3 от ЗДДФЛ доходът от наем ще се смята за придобит от физическото лице – Петър Петров, дори когато по негово нареждане или споразумение (в случая договор за цесия) сумата ще се плати на трето лице (в случая на цесионера „Омега” ООД), то тогава физическото лице ще има задължението само да внесе дължимия данък. Ето как, измествайки плащането през последното тримесечие на годината, за тримата участници в търговско-правната сделка ще възникнат следните задължения:

1. Цедираният длъжник – „Алфа” ООД, след като няма задължение да удържа авансов данък по чл. 44, ал. 4 от ЗДДФЛ, ще изплати на цесионера – „Омега” ООД, бруто сумата в размер на 3 000 лева (300 лева наем x 10 месеца = 3 000 лева). В същото време „Алфа” ООД в срок до 28 февруари на следващата година трябва да подаде в ТД на НАП справка по чл. 73 от ЗДДФЛ, в която да включи информацията, че на физическото лице Петър Петров е изплатен доход от наем и че не е удържан авансов данък по чл. 44, ал. 4 от материалния данъчен закон.

2. Цесионерът ще получи вместо сумата от 2 730 лева цялата брутна сума от 3 000 лева. По този начин „Омега” ООД ще реализира печалба от 1 200 лева, представляваща разлика между действително получената сума (3 000 лева) и платената цена на вземането в договора за цесия (1 800 лева).

3. Цедентът Петър Петров няма да получи никакви пари, освен платените му 1 800 лева по договора за цесия, но физическото лице ще остане данъчно задължено да подаде годишна данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ за съответната година, в която да декларира, че е получило доход от наем в размер на 3 000 лева и на базата на който ще дължи 270 лева годишен данък, който следва да внесе в ТД на НАП в срока за подаване на декларацията, а именно в периода от 10 януари до 30 април на годината, следваща годината на придобиване на дохода. Липсата на обратна информация, която трябва да получи цедента, след като той възмездно е прехвърлил своето вземане на цесионера (трето лице), ще доведе до това, че физическото лице няма да внесе дължимия данък, което ще доведе след себе си нежелани последствия при евентуална проверка от компетентната ТД на НАП.

Примерите, в които спазването на изискванията на ЗДДФЛ би било непосилна задача за физическите лица, прехвърлили своето вземане чрез договор за цесия, са твърде много, поради което не бихме могли да ги обхванем. Няма да пропуснем възможността да обърнем внимание за точно определен случай, който по наше мнение се среща в практиката, а до момента не сме намерили практика на НАП или на съдилищата. Става дума за продажба на вземане, което има произход предоставен кредит, по който се дължи пазарна лихва. Затрудненията идват от факта, че сделката за цесията, представляваща прехвърляне правото на собственост върху финансов актив, се облага в момента на

осъществяване на сделка по прехвърляне на вземането (по подобие на счетоводния принцип на начисляването), докато доходът, въз основа на който е възникнала цесията, се облага на база паричен поток. Още по-трудно в случая би се установил моментът, който по силата на чл. 11, ал. 3 от ЗДДФЛ ще се счита, че физическото лице е получило дължимата лихва, която подлежи на облагане по реда на чл. 35, т. 3 от ЗДДФЛ. Като прибавим и факта, че данъчното задължение по удържане и фактическо поемане на данъка може да се прехвърли от длъжника в полза на цедента в зависимост дали лихвата ще се смята за изплатена през първите три тримесечия на годината или през четвъртото тримесечие на годината, проблемите около спазването на приложимото данъчно законодателство стават значително повече. За да онагледим този проблем, свързан с данъчното третиране на цесиите по реда на ЗДДФЛ, ще дадем следния пример:

Пример: По силата на договор за заем местното физическо лице Георги Георгиев е предоставило на местното юридическо лице „Орел” АД заем в размер на 50 000 лева. Дължимата лихва е определена в размер на 50 лева месечно, която следва да се изплати на физическото лице еднократно в края на заемния период, ведно с дължимата главница. Договорът за заем е сключен за срок от 3 години. След изтичане на договора за заем „Орел” АД следва да върне на Георги Георгиев заема от 50 000 лева, като му дължи и лихва в размер на 1 800 лева (3 години = 36 месеца; 36 месеца x 50 лева = 1 800 лева). В края на втората година от отпускане на заема физическото лице Георги Георгиев прехвърля своето вземане чрез договор за цесия на местното юридическо лице „Щука” АД за сумата от 45 000 лева. Към датата на договора за цесия Георги Георгиев има вземане от лихва по предоставения на „Орел” АД заем в размер на 1 200 лева (24 месеца x 50 лева = 1 200 лева).

Фактът, че цедентът Георги Георгиев продава своето вземане от предоставен заем ведно с дължащата се лихва на цесионера „Щука” АД по никакъв начин не променя естеството на дохода, който цедираният длъжник „Орел” АД има задължението да плати след изтичане на 3-годишния срок на заема от „Орел” АД. На датата, на която цедираният длъжник „Орел” АД изплаща своето задължение в размер на 51 800 лева (50 000 лева главница и 1 800 лева лихва), то е длъжно да се съобрази с всички задължения по реда на ЗДДФЛ за удържане и внасяне на авансови и окончателни данъци. Това означава, че преди да заплати дължимата лихва в размер на 1 800 лева, то следва да съобрази, че част от нея, отговаряща в размер на 1 200 лева (24 месеца x 50 лева = 1 200 лева), представлява доход от лихва в полза на физическо лице, а останалата част от лихвата в размер на 600 лева (12 месеца x 50 лева = 600 лева), представлява приход на предприятие – местно юридическо лице. Ето защо, независимо че дължимата сума се изплаща на цесионера – приобретател на вземането в лицето на „Щука” АД, на основание чл. 11, ал. 3 от ЗДДФЛ се счита, че цедентът Георги Георгиев получава доход от лихва в размер на 1 200 лева, понеже доходът се смята за придобит от физическото лице и когато по негово нареждане или по споразумение между него и платеща (в случая договора за цесия) плащането или престацията са получени от трето лице (в случая цесионера).

Ето как, без да е получило нищо допълнително, извън цената на цесията от 45 000 лева, цедентът Георги Георгиев става носител на данъчно задължение за доход от лихва, който подлежи на облагане по реда на чл. 35, т. 3 от ЗДДФЛ. Независимо от факта, че физическото лице не е придобило лично доходите от лихви, фактът, че те са изплатени на трето лице – цесионера „Шука” АД, означава, че на същата дата Георги Георгиев получава като доход своята част от дължимите лихви, които в конкретния случай са 1 200 лева, тъй като физическото лице продава своето вземане тогава, когато са изминали 24 месеца от датата, на която е предоставил заема и дължимите към този момент лихви са били 1 200 лева (24 месеца x 50 лева = 1 200 лева).

Съгласно разпоредбите на ЗДДФЛ доходите от лихви на физическите лица подлежат на облагане с авансов данък по реда на чл. 44а, ал. 1 от ЗДДФЛ, когато платецът им е предприятие или самоосигуряващо се лице. Дължимият авансов данък се удържа от платеща на дохода при изплащането му. По силата на чл. 65, ал. 12 от ЗДДФЛ данъкът, който предприятието платец удържа, следва да се внесе по сметка на ТД на НАП в срок до края на месеца, следващ тримесечието на придобиване на дохода. По силата на чл. 65, ал. 13 авансов данък не се удържа, ако доходът е изплатен през четвъртото тримесечие, с изключение на случаите, когато физическото лице писмено декларира пред платеща, че желае да му бъде удържан такъв. След като цедентът Георги Георгиев е прехвърлил своето вземане на цесионера „Шука” АД, цедираният длъжник „Орел” АД не разполага с подобна писмена декларация, поради което при изплащане на дължимото предприятието „Орел” АД следва да се съобрази в кое тримесечие прави плащането в полза на цесионера „Шука” АД. В зависимост от това дали доходът от лихви се смята за придобит от физическото лице (е изплатен на новия кредитор) през четвъртото тримесечие на годината или през останалото време, той ще бъде обложен както следва:

☞ **Вариант I** – доходът се смята за придобит от физическото лице Георги Георгиев по смисъла на чл. 11, ал. 3 от ЗДДФЛ през 1-во, 2-ро или 3-то тримесечие на годината. В този случай върху дохода от 1 200 лева се дължи авансов данък, който следва да се удържа от платеща на дохода, в случая от длъжника в лицето на „Орел” АД. Авансовият данък е в размер на 120 лева (1 200 лева x 10% = 120 лева) и дружеството „Орел” АД следва да има предвид, че въпросната сума следва да бъде удържана и да не бъде превеждана на цесионера – приобретател на вземането „Шука” АД, а следва да бъде преведена по сметка на компетентната ТД на НАП в срок до края на месеца, следващ тримесечието на изплащане на дохода. Така цесионерът „Шука” АД ще получи 51 680 лева (50 000 лв. главница + 1 800 лв. лихва – 120 лв. данък по чл. 35 от ЗДДФЛ = 51 680 лв.) и след като за придобиването на този финансов актив чрез договор за цесия е заплатил 45 000 лева, ще реализира счетоводна печалба в общ размер на 6 680 лева (51 680 лв. – 45 000 лв. = 6 680 лв.).

☞ **Вариант II** – доходът се смята за придобит от физическото лице по смисъла на чл. 11, ал. 3 от ЗДДФЛ през 4-то тримесечие на годината. В този случай върху дохода от 1 200 лева не се дължи авансов данък от цедирания длъжник „Орел” АД, а физическото лице Георги

Георгиев само следва да подаде годишна данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ, в която да декларира получен доход от лихви в размер на 1 200 лева и съответно при равни други условия да декларира годишен данък за внасяне в размер на 120 лева (1 200 лева данъчна основа x 10% данъчна ставка = 120 лева дължим годишен данък). Така цесионерът „Шука“ АД ще получи 51 800 лева (50 000 лв. главница + 1 800 лв. лихва = 51 800 лв.) и след като за придобиването на този финансов актив чрез договор за цесия е заплатил 45 000 лева, ще реализира счетоводна печалба в общ размер на 6 800 лева (51 800 лв. – 45 000 лв. = 6 800 лв.).

Независимо дали цедентът Георги Георгиев попада в хипотезата на Вариант I, или в хипотезата на Вариант II той е длъжен да декларира дохода си от лихва в Приложение № 6 от формуляра на ГДД по чл. 50 от ЗДДФЛ. Единствената разлика ще се изразява в това, че ако предприятието платец му е удържало авансово дължимия данък, това обстоятелство се декларира в декларацията и за физическото лице няма да възникне данък за внасяне. В случай че полученият през четвъртото тримесечие доход от лихви не е обложен с авансов данък, същият ще бъде дължим от физическото лице в срок до 30 април на следващата година.

Отново липсата на информация и комуникация между цесионера и цедента и особено между цедирания длъжник и цедента ще възпрепятства физическото лице да спази всички свои задължения, произтичащи от приложимия за целта ЗДДФЛ.

Заклучение

Проблемите, които възникват за всички лица, засегнати от сключения договор за цесия с оглед спазване разпоредбите на ЗДДФЛ, имат многостранен и разнопосочен характер. Темата е още по-актуална, тъй като нормите на приложимия данъчен закон не се разбират достатъчно задълбочено от данъчно задължените лица, а липсата на официални становища от НАП или Министерство на финансите правят така, че дават предпоставки за една данъчна несигурност на лицата, имащи задължението да удържат и внасят данъци по реда на ЗДДФЛ. Неслучайно въпросите и проблемите по прилагането на ЗДДФЛ при прехвърляне на вземане по договор за цесия са включени в дневния ред на предстоящата Седма национална експертна среща по прилагане на ЗДДС, ЗКПО и ЗДДФЛ, София, 2-3 октомври 2019 г.⁵ Поради същите причини темата за цесията между физическите лица е обстойно застъпена в рубриката Актуално на септемврийския брой (бр. 119/2019) на електронното списание ТИТА⁶. Фактът, че водещи специалисти⁷ в областта на данъците и правото повдигат темата за цесията и възникналите задължения по реда на ЗДДФЛ, е показателен пример, че темата се нуждае както от задълбочен коментар и разяснения, така и от определени промени в приложимото данъчно законодателство.

⁵ https://team.ides.bg/DocLib/Programa_VII%20NES_official.pdf

⁶ https://www.tita.bg/danatsi_tita/edition/132/article/3220

⁷ Доц. д-р Людмила Мермерска, данъчен консултант; Велин Филипов, д.е.с., регистриран одитор; Юлий Зарев, данъчен адвокат.

Библиографска справка:

1. Закон за данъците върху доходите на физическите лица, в сила от 01.01.2007 г., обн., ДВ, бр. 95 от 24 ноември 2006 г., последно изм., ДВ, бр. 24 от 22 март 2019 г.
2. Закон за задълженията и договорите, в сила от 01.01.1951 г., обн., ДВ, бр. 275 от 22 ноември 1950 г. (попр., ДВ, бр. 2 от 05.12.1950 г.), последно доп., ДВ, бр. 42 от 22 май 2018 г.
3. Закон за корпоративното подоходно облагане, в сила от 01.01.2007 г., обн., ДВ, бр. 105 от 22 декември 2006 г., последно изм. и доп., ДВ, бр. 64 от 13 август 2019 г.

TAXATION OF PROFITS AND INCOME FROM TRANSACTIONS IN FINANCIAL ASSETS UNDER THE PROCEDURES PROVIDED FOR IN THE CORPORATE INCOME TAX ACT AND THE NATURAL PERSON INCOME TAX ACT

Hristo Dosev

Certified Public Accountant, Registered Auditor

Managing Partner

“Dosevi – consultations and audit” LTD & “Tartey consult” LTD – Gabrovo

Keywords:	Summary
<i>Financial Asset</i>	<i>The article discusses the principles of taxation, under the procedure provided for in the Corporate Income Tax Act, of profits which enterprises earn from the sale of financial assets. The paper pays attention to the specifics of taxation of natural person income under the procedure provided for in the Natural Person Income Tax Act when individuals earn income from the sale of financial assets and highlights the differences in determining taxable income which significantly differs from determining the financial results for tax purposes in the case of enterprises. The paper discusses the specific case of taxing natural person income and the obligations of the income payer where income is earned in the form of transfer of receivables (assignment agreement) and the receivable originates from natural person income with specific taxation.</i>
<i>Receivables</i>	
<i>Assignment Agreement</i>	
<i>Assignee</i>	
<i>Assignor</i>	
<i>Corporate Income Tax Act</i>	
<i>Natural Person Income Tax Act</i>	
<i>Obligations and Contracts Act</i>	
<i>Profits</i>	
<i>Income</i>	